

Voorzitter en leden van de Gemeenteraad.

Al 15 jaar is ATIB in gesprek met de gemeente over passende huisvesting. Dat doet zij omdat de gemeente haar betrokkenheid bij huisvesting voor maatschappelijke organisaties wil verminderen of afbouwen. ATIB verkeert daardoor al 15 jaar in onzekerheid of zij haar belangrijke maatschappelijke functie kan blijven uitoefenen, want passende huisvesting is daarbij van levensbelang.

Eind jaren zestig en begin jaren 70 van de vorige eeuw werden Turkse jonge mannen uitgenodigd naar Almelo te komen om in o.a. de textielfabrieken te komen werken in de banen die de Nederlanders niet meer wilden invullen. Met de trein en met bussen kwamen ze, met een houten koffer in de hand, in Almelo aan. Ze werden gehuisvest in barakken en logementen met weinig voorzieningen. Dat was niet zo belangrijk vond men want ze bleven toch maar kort.

Voor de Turkse mannen was het hard werken in ploegendienst en het Hollandse eten was voor hen niet te eten. Ook het gebrek aan privacy begon zich te wreken.

Elke maand kwamen er meer Turkse mannen. De baraken en logementen raakten vol. En de problemen stabelden zich op. Het bleken gewone mensen die vragen hadden, die soms ziek werden en ook andere behoeften hadden. Velen lieten blijken dat ze heimwee hadden en verlangden naar huis, naar vrouw en kinderen, hun familie. Velen kregen allerlei soorten problemen die te maken hadden met het werk en het gebrek aan waardering en respect. Maar hoe vertel je aan een Nederlandse dokter dat je ziek bent en wat je mankeert? Hoe vertel je de 'baas' dat je een formulier niet begrijpt, niet alleen omdat je geen Nederlands kent, maar ook omdat je analfabeet bent. Allemaal niet zo erg vonden de Nederlanders, ze blijven toch maar kort en dan zijn de problemen ook opgelost.

Dat bleek een foute vooronderstelling. De migranten gingen niet terug, ze bleven!

Hoe nu verder?

De oplossing, gezinshereniging. Dat kon, maar dan was de verplichting dat er huisvesting is. De Turkse mannen gingen op huizenjacht. De goedkoopste huizen, krotten, werden aangekocht. Huisjesmelkers deden goede zaken.

En daar kwamen de vrouwen en de kinderen. Vrouwen in lange rokken en hoofddoek op en meerdere kinderen. Wat moeten we daar nou mee aanvangen in Almelo? Ze spreken geen Nederlands en de kinderen moeten naar school. Wanneer ze naar het gemeentehuis gaan om zich in te laten schrijven ontstaan allerlei misverstanden en met de scholen wil het ook niet zo goed lopen.

De problemen waren groot en manifesteerden zich op alle maatschappelijke gebieden van financieel, huisvesting, gezondheidszorg, tot onderwijs, godsdienst en man-vrouw verhouding. Het waren de migranten zelf die de problemen oppakten.

Wie waren die migranten die de problemen oppakten?

Yusuf Mavdi, Seyho Cimen, Yasar Sarcanös e.a. waaronder de bekende Mehmeth Dag, richtten in 1978 de belangenorganisatie ATIB op om de integratieproblemen aan te pakken. Een belangenorganisatie die niet gelinkt werd aan een godsdienst of aan een intussen in het land opgerichte moskeën. Bij ATIB kon iedereen terecht die vragen en problemen had met wat dan ook.

Er was een luisterend oor en waar nodig werd geholpen met formulieren, doktersbezoek, arbeidsbureau, huisvestingsvragen, relatieproblemen, een school zoeken voor de kinderen, problemen met de politie, etc. én inloophuis als ontmoetingsplek waar je even uit de sleur kunt komen, een kaartje leggen of rummiecuppen.

ATIB werd met de groeiende problemen onder de migranten geconfronteerd want intussen was de crisis in de textiel ingetreden en raakten vele migranten werkloos. Ander werk vinden was moeilijk. Wat te doen met de WW, hoe dat aan te vragen, hoe omgaan met het Arbeidsbureau, wat als je invalide raakt, hoe een uitkering bij de gemeente aanvragen en nog veel meer vragen waarvoor geen voorziening bleek. Ziekzijn was een probleem, hoe de dokter duidelijk maken, wat met het ziekenhuis en de apotheek? En dan overlijden, wat te doen wanneer naar Turkije terug? ATIB was en is voor die vragen aanspreekpunt.

ATIB werd ook vraagbaak voor de Gemeente wanneer die geen oplossingen wist voor de vragen waarvoor ze gesteld werd.

ATIB stelde zich op naar de politiek in Almelo. Ze legde de politiek de problemen voor en nodigde de partijen uit om oplossingen te bedenken. ATIB deed voorstellen voor oplossingen. Het had tot gevolg dat tijdens verkiezingscampagnes bij ATIB openbare debatten werden georganiseerd over migranten, integratie en problemen die zich daarbij voordoen. Vanaf de jaren negentig van de vorige eeuw tot nu toe worden deze verkiezingsdebatten bij ATIB gehouden. Vele beloftes zijn gedaan, weinigen zijn uitgekomen.

ATIB is meer. Ze groeide mee met de maatschappelijke ontwikkelingen. ATIB werd naast haar gebruikelijke sociale functie ook platform voor het aan de orde stellen van gevoelige maatschappelijke vraagstukken die voor mensen met een migrantenachtergrond vaak heel gevoelig liggen. De thema's die aan de orde zijn gesteld zijn onder meer: vrouwenemancipatie, huislijk geweld, anders geaardheid als lesbisch, onderwijs en discriminatie.

Intussen is het aantal migranten in Almelo, ondanks economische crisissen, gegroeid. Van een klein aantal in de jaren zestig van de vorige eeuw waarvan verwacht werd dat die weer weg zouden gaan, is deze bevolkingsgroep gegroeid tot 25% van de bevolking van Almelo.

De grote groep migranten is nauwelijks vertegenwoordigd in Bestuur en personeelsbestand van maatschappelijke organisaties, politiek, cultuur en het onderwijs. Discriminatie is nauwelijks verminderd en de integratie heeft nauwelijks voet aan de grond gekregen. De problemen zijn nog steeds groot, de armoede onder migranten is fors en onder de eerste generatie, die nu oud is, zijn gezondheidsproblemen, armoede, eenzaamheid en heimwee zorgelijk groot.

ATIB is nog steeds een belangrijke belangenorganisatie voor migranten. Ze is nog steeds een belangrijk aanspreekpunt voor migranten wanneer zij met vragen en problemen zitten én het is nog steeds een belangrijk ontmoetingsplek voor ouderen om even te ontspannen en uit de dagelijkse sleur te komen. Mannen, vrouwen, jongeren van allerlei aard, achtergrond en godsdienst zijn welkom bij ATIB, het is 'open deur'.

Daarom heeft ATIB goede en passende huisvesting nodig. Het moet een inlooppunt zijn waar migranten zich veilig en welkom voelen. Dat kan niet in een verzamelgebouw of algemeen wijkcentrum. Voor de onafhankelijk functie van ATIB heeft zij huisvesting nodig met een eigen gezicht.

Wij doen een beroep op de Gemeenteraad om na 15 jaar gesprekken over huisvesting duidelijkheid te verschaffen, de knoop door te hakken en er zorg voor te dragen dat ATIB haar belangrijke maatschappelijk functie in een passende huisvesting kan blijven voortzetten.